

Państwo/samorząd - a rodzina z osobą niepełnosprawną

dr Barbara Kołodziej

Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. kard. Augusta Hlonda w Mysłowicach

I Regionalne Warsztaty Panelowe na temat:

*„Wielospecjalistyczne usługi dla osób z autyzmem na przestrzeni ich życia
– stan aktualny a potrzeby”*

7 czerwca 2014 roku

Protesty rodzin niepełnosprawnych

2013 r. – odebranie prawa do świadczeń dla opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych

Grudzień: Trybunał Konstytucyjny orzeka, że ww. decyzja jest niekonstytucyjna
Protesty.

Rzeczniczka rządu: „**Nie możemy nic więcej zaproponować, premier nie może drukować pieniędzy**”

spory

- Wiceprzewodnicząca Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, Magdalena Kochan (PO): sytuacja rodziców niepełnosprawnych dzieci znacząco odbiega od tej, w której znajdują się opiekunowie dorosłych niepełnosprawnych.
/.../Dzieci nie miały szansy wypracować ani swojej emerytury, ani swojej renty.
- Czesław Hoc (PiS), Sejmowa Komisja Zdrowia: „*Jeśli miarą współczesnej cywilizacji jest stosunek do osób niepełnosprawnych, to państwo polskie nie zdaje tego egzaminu*”.

reakcja

- 25 marca: „We wtorek podczas obrad rządu ma zapaść decyzja o przesunięciu na ten cel środków w budżecie państwa z planu na budowę i remonty dróg lokalnych”.
- Minister pracy Władysław Kosiniak-Kamysz: odebranie prawa do świadczeń dla opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych było błędem.

"okrągły stół" na temat systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi w MPIPS

Rozwiązania

- wiceminister Elżbieta Seredyn: obecnie w Polsce jest około miliona osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym. Gdyby każdy korzystał z pomocy opiekuna, wydatki z budżetu sięgnęłyby 18 miliardów złotych. "Należy się więc zastanowić, jakiego wsparcia potrzebują konkretne osoby i jak to zrobić w formach innych niż zasiłki"
- Np. placówki dziennej opieki i pomoc w edukacji i ochronie zdrowia "Te elementy mają współtworzyć system, którego projekt ma powstać do końca roku" - powiedziała wiceminister Elżbieta Seredyn.

Trzeci sektor

- Anna Dymna, list do protestujących: „Popieram Wasz protest. Na Waszym miejscu zrobiłabym to samo. Nie rozumiem, dlaczego te Wasze starania i prośby nie są traktowane poważnie przez tyle lat”. Uwaga: **gdyby wszyscy rodzice jednego dnia oddali swe niepełnosprawne dzieci do placówki opiekuńczej, państwo musiałoby przecież je przyjąć, a średni koszt pobytu pensjonariusza w domu pomocy społecznej wynosi od 2,6 do 4,5 tys. zł miesięcznie.**

Opinia konstytucjonalisty

- Ryszard Piotrowski, prawnik z Uniwersytetu Warszawskiego :
- Nie ma podstaw w konstytucji do różnicowania statusu opiekunów niepełnosprawnych ze względu na wiek powstania niepełnosprawności . Tak rodzice dzieci niepełnosprawnych, jak i opiekunowie dorosłych mają prawo korzystać ze wsparcia władz publicznych. Te bowiem są zobowiązane do zapewnienia szczególnej opieki osobom niepełnosprawnym oraz dzieciom. Konstytucja stanowi też, że **rodziny w trudnej sytuacji materialnej i społecznej mają prawo do szczególnej pomocy władz publicznych.**
- Jedyna wątpliwość: ustawa zasadnicza nie wskazuje władzom, jak mają te kwestie uregulować.

Konstytucja RP

- kilka grup uprawnień korespondujących z potrzebami, ujmowanymi w protestach:
- - **prawo każdego do „bezpiecznych i higienicznych warunków pracy”** oraz do „/.../ dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów”;
- - na „**prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo** oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego.
- - na prawo do ochrony zdrowia, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.”.
- Władze publiczne są obowiązane do **zapewnienia szczególnej opieki** zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku.
- /.../
- Władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

- **Art. 69.**
- Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, **pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.**
- **Art. 71.**
- Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia **dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej,** zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.
- Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa.

- **Art. 72.**
- Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. **Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.**
- **Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.**
- **/.../**
- Ustawa określa kompetencje i sposób powoływania Rzecznika Praw Dziecka.